Zemkopības ministrija

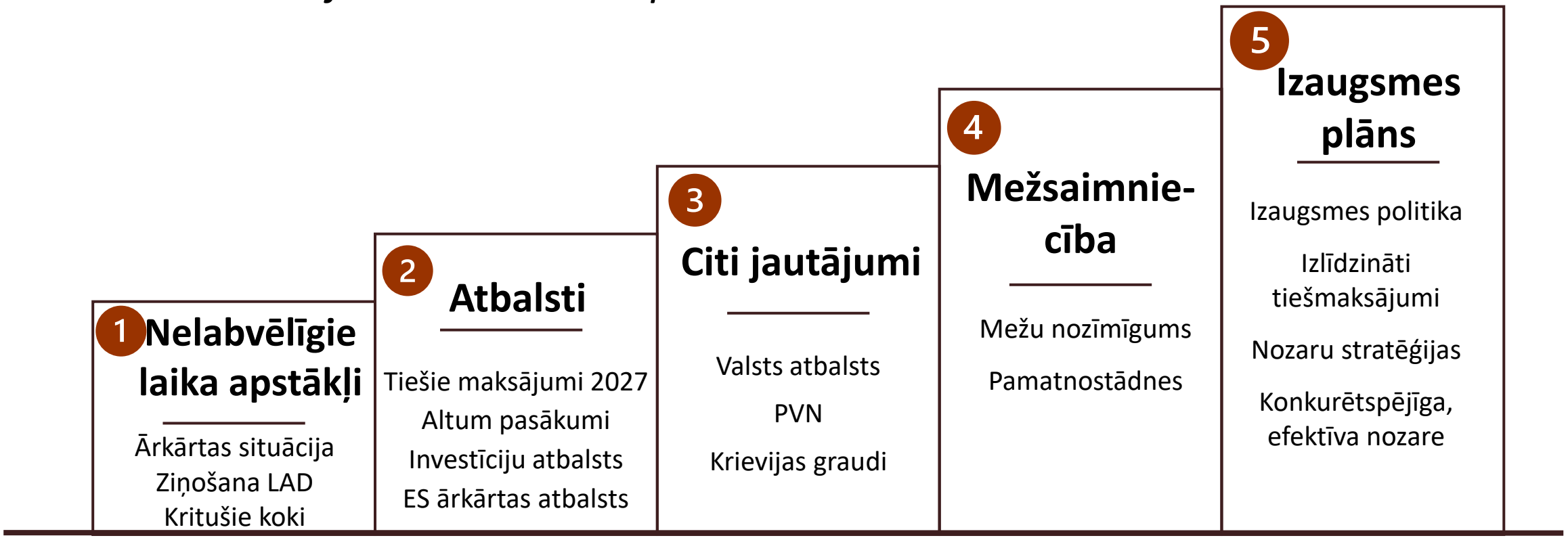
SEKTORA IZAUGSME
un aktualitātes jaunā plānošanas perioda kontekstā

Normunds Šmits | *Zemkopības ministrijas parlamentārais sekretārs*

Kuldīga, 2026. gada 1. oktobris

Vēstījuma ceļš

No esošās situācijas līdz nākotnes plāniem

Lauksaimniecībā izsludināta ārkārtas situācija nokrišņu dēļ

Valdība 29.09.2026. lēma par ārkārtas situācijas izsludināšanu līdz 10.01.2027.

Ko nodrošina ārkārtas situācijas izsludināšana?

- **PLATĪBMAKSĀJUMI**
  - **Nav jāiesniedz LAD individuāls iesniegums** un pierādījumi par nespēju izpildīt atbalsta nosacījumus dēļ nelabvēlīgiem laikapstākļiem;
  - **Atbalstu saņem**, ja atbalsta nosacījumus neizpilde tieši saistīta ar nelabvēlīgiem laikapstākļiem.

- **INVESTĪCIJU PROJEKTI**
  - Iespēja individuāli un samērīgi izvērtēt saistību izpildi, ņemot vērā projekta gaitu un veiktos ieguldījumus;
  - Atsevišķos gadījumos projektu var **atzīt par pabeigtu.**

- **NODOKĻU MAKSĀJUMI**
  - VID var **pagarināt vai sadalīt maksājumu termiņus** un nepiemērot nokavējuma naudu.

- **KREDĪTSAISTĪBAS**
  - Kredītiestādes var piedāvāt **maksājumu atlikšanu, grafiku pārskatīšanu** un citus individuālus risinājumus.

- **LĪGUMSAISTĪBAS**
  - Ārkārtas apstākļi var būt pamats ***force majeure*** **piemērošanai** līgumsaistību izpildē ar darījumu partneriem.

LŪDZAM katru lauksaimnieku informēt LAD par cietušajām platībām

Valdība devusi uzdevumu ZM apzināt informāciju par cietušām platībām un zaudējumiem

KONSTATĒ POSTĪJUMUS

FIKSĒ UN ZIŅO LAD

Foto + situācijas apraksts
LAD mobilajā lietotnē

Mazāk formalitāšu vētrā bojāto koku novākšanai

Kā rīkoties, novācot vētrā gāztus vai lauztus kokus?

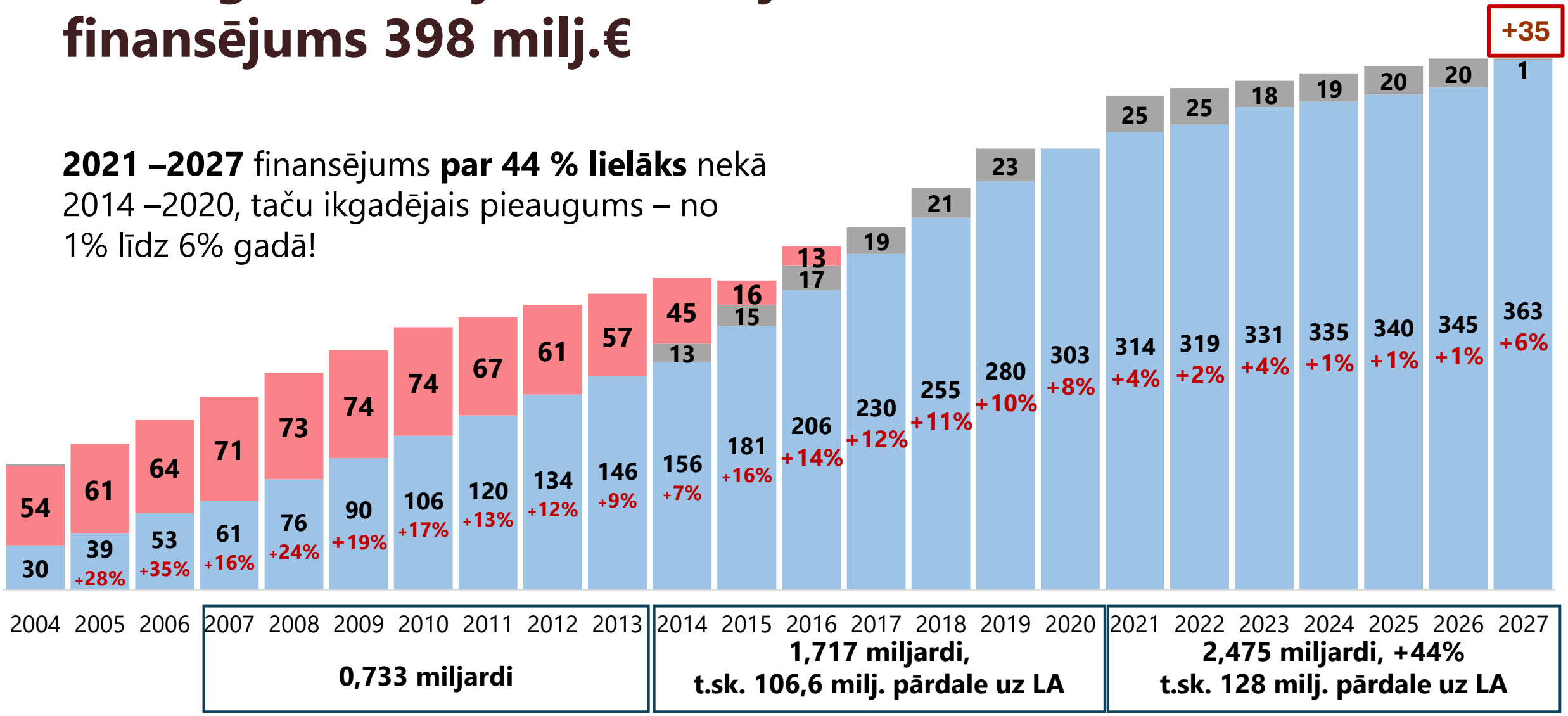

Ministru kabineta 2026. gada 18. augusta noteikumi Nr. 493 *"Grozījumi Ministru kabineta 2012. gada 2. maija noteikumos Nr. 309 "Noteikumi par koku ciršanu ārpus meža""* (*MK noteikumi Nr. 493*)

2027. gadā tiešajiem maksājumiem – līdz šim lielākais finansējums 398 milj.€

2021 –2027 finansējums **par 44 % lielāks** nekā 2014 –2020, taču ikgadējais pieaugums – no 1% līdz 6% gadā!

Tiešie maksājumi: 2026. gadā – ātrāka naudas plūsma, 2027. Gadā +35 milj. € lielākam atbalstam

2026. GADĀ

75% apmērā ISIP avansa izmaksa no **2026. gada 15. septembra** pretendentiem, kuriem ir pabeigtas atbilstības pārbaudes un iesniegti nomas tiesību apliecinoši dokumenti (ja LAD ir pieprasījis).
Avansa likme ~ 60€/ha vai 67,5€/ha (īpašiem apstākļiem).

2027. GADĀ lai mazinātu mēslošanas līdzekļu augsto cenu ietekmi:

+35 milj. €

EKO 1
«Atbalsts par videi un klimatam labvēlīgu lauksaimniecības praksi»
Likme: 30,1 → 47,9 €/ha

EKO 4
«Saudzējošā lauksaimniecības prakse»
Likme: 11,9 → 16,7 €/ha

EKO 5
«Precīzo tehnoloģiju izmantošana – šķidrmēsli, mēslojums, AAL»
Likme šķidrmēsliem: 21,7 → 47,9 €/ha
Likme ML un AAL: 14 → 22,3 €/ha

PROTEĪNAUGI
«Saistītais ienākumu atbalsts proteīnaugiem»
Likme: 139 → 139 €/ha (bez izmaiņām)

Likmes provizoriskas, faktiskās likmes būs atkarīgas no pieteiktajām plātībām.

Investīcijas saimniecību attīstībai un konkurētspējai 2026.gada 2.pusē

LA4.1.1. Atbalsts ieguldījumiem lauku saimniecībās konkurētspējai:

- ietver ražas novākšanas tehniku mazām un vidējām saimniecībām

LA4.1.2. Atbalsts ieguldījumiem emisiju mazināšanai (precīzās tehnoloģijas)

LA4.1.4. Atbalsts ieguldījumiem atjaunīgās enerģijas ražošanai un energoefektivitātei:

- Izmaiņas – atsevišķs finansējuma limits, paaugstināta atbalsta intensitāte biogāzei – 65% + 5% gados jauniem lauksaimniekiem

Projektu iesniegumu pieņemšanas kārta novembrī atbilstoši spēkā esošiem nosacījumiem

LA20 Sadarbība pārtikas īso piegāžu ķēžu darbības veicināšanai

- 8,4 milj. EUR – kopīgai infrastruktūrai
- 4 milj. EUR – produktu virzībai tirgū
  t.sk. **1,5 milj. EUR īpaši Latgalei**

LA5 Atbalsts ieguldījumiem mazajās lauku saimniecībās *(apgroz. līdz 15 000 EUR)*

- 4,6 milj. EUR

LA16 Atbalsts Eiropas Inovāciju partnerības darba grupu projektu īstenošanai

- **5 milj. EUR** – nozares līmeņa inovācijas
- **1 milj. EUR** - saimniecības līmeņa inovācijas

Neienesīgās investīcijas jeb devums videi

- **2,1 milj. EUR** - zālāju biotopu atjaunošana
- **3,3 milj. EUR** - mākslīgo mitrāju izveide ūdens kvalitātes uzlabošanai

LA6 Atbalsts gados jauniem lauksaimniekiem uzņēmējdarbības uzsākšanai

- 9,9 milj. EUR

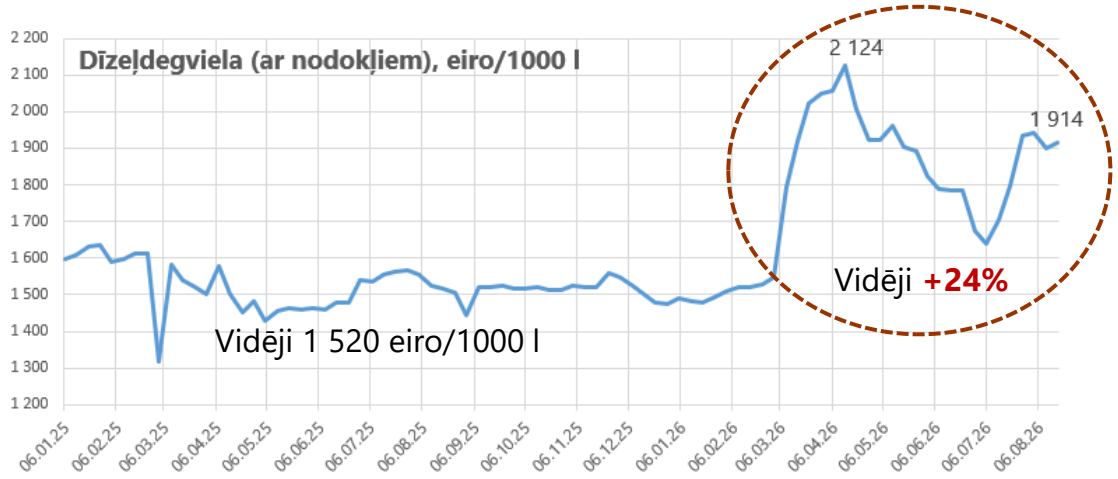
Latvijai piešķirti 5,5 milj. EUR ES ārkārtas atbalsts Tuvo Austrumu krīzes radīto ekonomisko seku mazināšanai

Kopējais atbalsta apmērs **11 milj. EUR** apmērā:

- ES ārkārtas finansiālais atbalsts – 5 502 800 €;
- valsts papildatbalsts 100 % apmērā.

- Atbalsts segs **dīzeļdegvielas sadārdzinājumu** par faktiski iegādāto marķēto dīzeļdegvielas apjomu;
- Laikposmā no **2026. gada 1. marta līdz 31. oktobrim;**
- Ja kopējais atbalsts pārsniedz 11 milj. €, to **proporcionāli samazina**;
- Maksājumi veicami līdz 2027. gada 28. februārim.

Dīzeļdegvielas cenu dinamika (2025–2026)

Atbalsta mērķis ir visvairāk skartajās nozarēs vai par visvairāk skartajiem produktiem **kompensēt ekonomiskos zaudējumus lauksaimniekiem, kurus visvairāk skārusi Tuvo Austrumu krīzes ietekme uz lauku saimniecību izmaksām**, kas saistītas ar mēslošanas līdzekļu cenām, enerģijas (jo īpaši degvielas) cenām vai šiem abiem elementiem vienkopus.

Papildu valsts atbalsta 59 milj. EUR nozarei šogad – mērķis šo atbalsta līmeni saglabāt arī 2027. gadā un turpmāk

21,6 milj. EUR
Ciltsdarbs

14 milj. EUR
Kredītprocenti

Tiks izmaksāts pēc iespējas ātrāk

11,2 milj. EUR
Zinātne

5 milj. EUR
Apdrošināšana

4 milj. EUR
Selekcijas materiāls

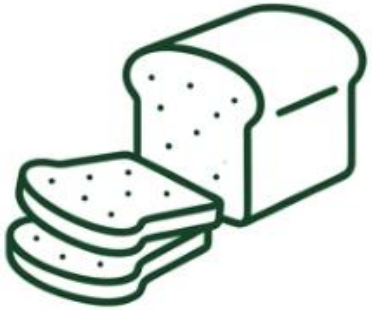

2 milj. EUR
Piens, augļi skolai

1,5 milj. EUR
Tirgus veicināšana

Samazinātā PVN 12% likme pārtikas pamatproduktiem

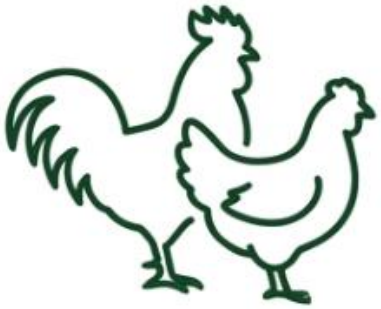
Maize

Piens

Olas

Mājputnu gaļa

Cenu samazinājuma
21% → 12%
rezultāts uz 31.08.2026.

9,01 % | **10,80 %** | **12,03 %** | **8,89 %**

01.07.2026 – 30.06.2027

Samazinātā likme ieviesta uz noteiktu laiku.

Krievijas graudi – nacionālais aizliegums un paaugstinātie tarifi

NACIONĀLAIS AIZLIEGUMS

No **2024. gada 8. marta** Latvijā ir aizliegts no Krievijas un Baltkrievijas ievest:

- graudaugus;
- lopbarības produktus;
- augļus un dārzeņus.

No **2026. gada 8. augusta** Latvijā ir aizliegts ievest:

- dzīvus dzīvniekus;
- zivis un zivju produkciju;
- miltrūpniecības produkciju;
- pārstrādātus augļus un dārzeņus;
- tēju, kafiju, garšvielas
- u.c.

Lauksaimniecības un lauku attīstības likuma izpratnē ievešana Latvijā ir šo produktu laišana brīvā apgrozībā, izņemot laišanu brīvā apgrozībā nolūkā piegādāt produktus saņēmējam citā dalībvalstī.

PAAUGSTINĀTIE TARIFI

No **2024. gada 1. jūlija** ir spēkā paaugstināti ES muitas tarifi virknei Krievijas un Baltkrievijas izcelsmes produktu, tostarp graudaugiem, lopbarības produktiem u. c.

No **2025. gada jūlija** stājās spēkā paaugstināti ES muitas tarifi visiem pārtikas un lauksaimniecības produktiem, izņemot zivis un zivju produktus.

Graudi (KN10) tranzītā, tūkst.t.

Rādītājs	No RUS	No BY	No KZ	KOPĀ
2026 (jan.-aug.)	281,42	67,64	94,37	443,43
2025 (jan.-aug.)	183,57	0,06	379,45	563,09
26 vs 25	53%	111153%	-75%	-21%

Graudu imports Latvijā, tūkst.t.

Rādītājs	No RUS	No BY	No KZ	KOPĀ
2026 (jan.-aug.)	0	0	35,07	35,07
2025 (jan.-aug.)	0	0	22,29	22,29
26 vs 25	x	x	57%	57%

Ukrainas izcelsmes graudu noteikšana tranzīta kravās no Krievijas un Baltkrievijas

Mērķis: identificēt iespējamu Ukrainas izcelsmes graudu piejaukumu Krievijas tranzīta kravās no okupētajām teritorijām.

- ✓ Tiek izstrādāts **normatīvais regulējums**, lai nodrošinātu tiesisku pamatu kontroles veikšanai, paraugu ņemšanai un analīžu veikšanai.
- ✓ Ar pārbaudēm saistītās **izmaksas** segs par kravu atbildīgā persona.

Kontroles pieeja:

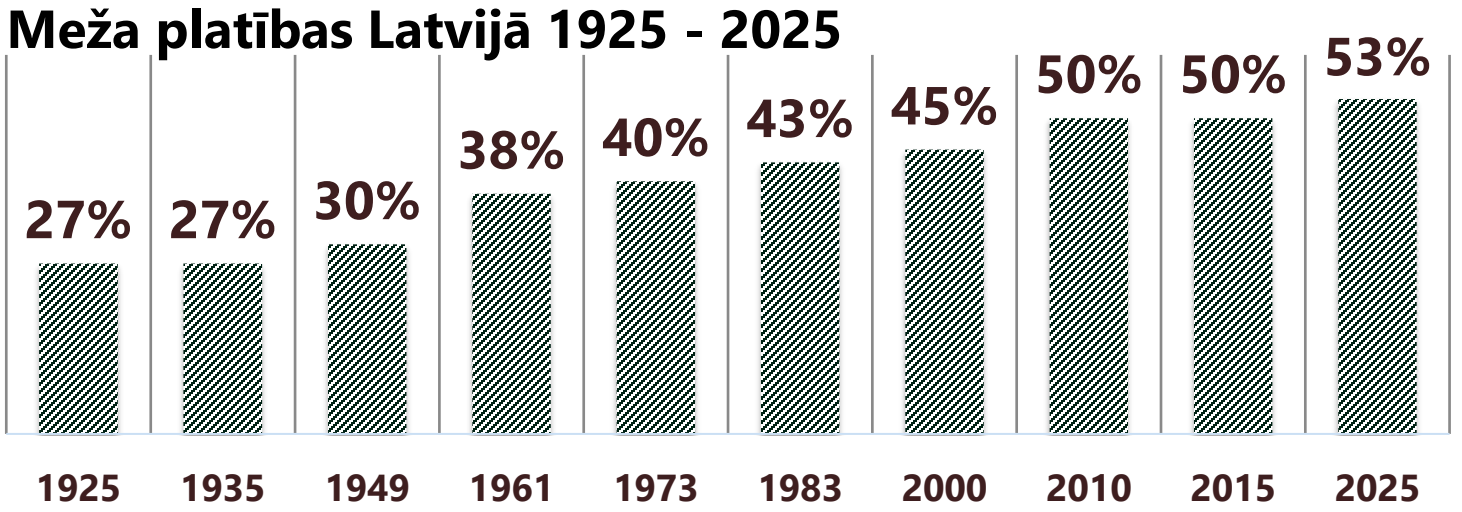
Uz risku balstītas kravu pārbaudes;

Graudu paraugu ņemšana un analīze;

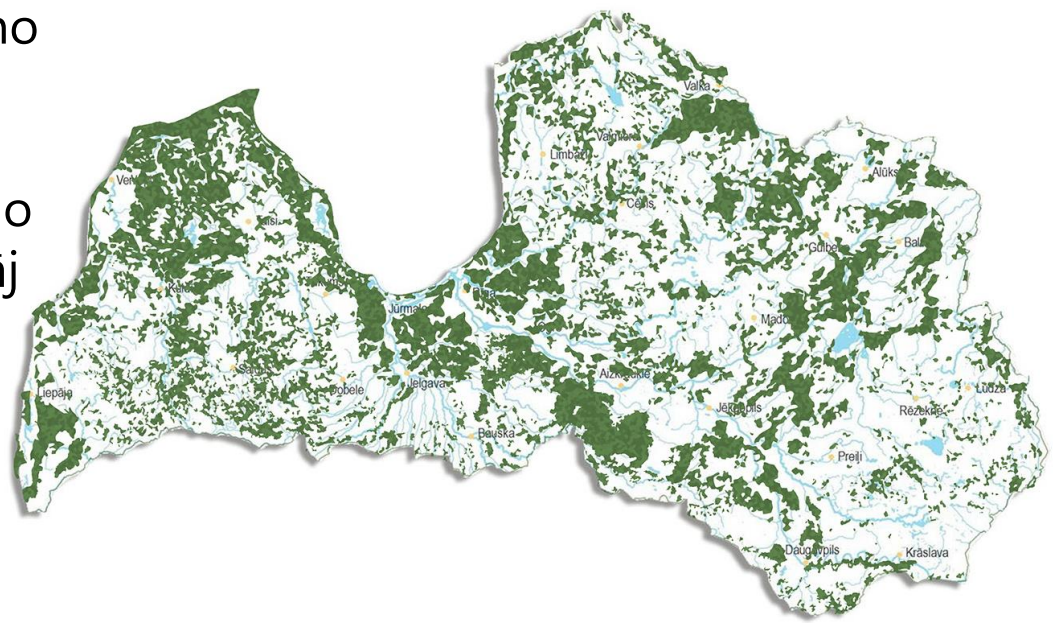
Sadarbība ar Ukrainas un starptautiskajiem partneriem informācijas apmaiņā un rezultātu izvērtēšanā.

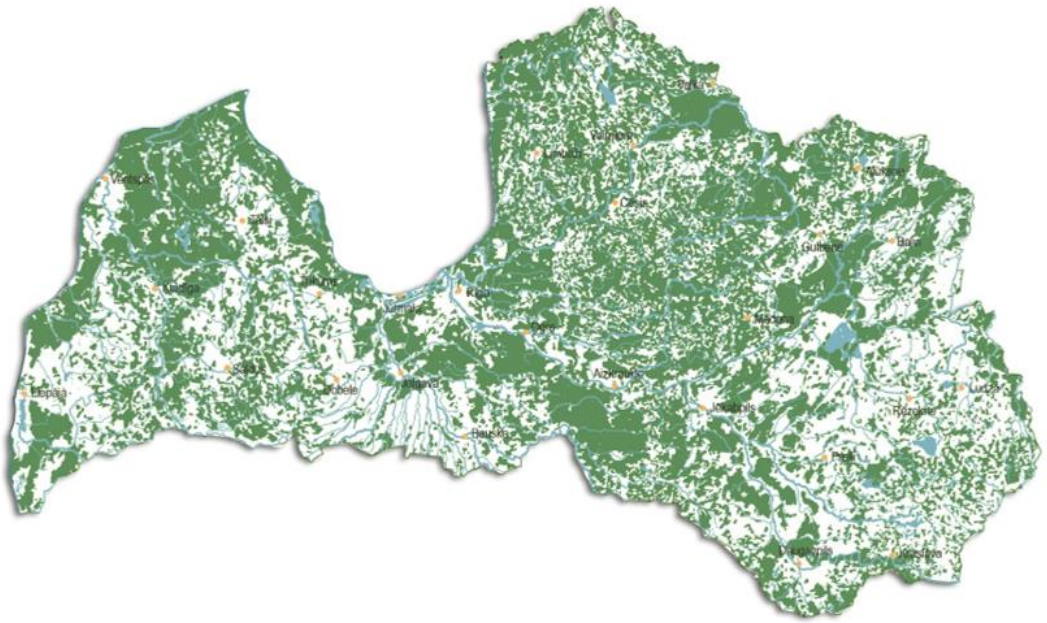
Meži klāj 51 % Latvijas teritorijas un rada būtisku pienesumu tautsaimniecībai

Meža un ar to saistītajās nozarēs strādā **74 000 cilvēki**, kas **rada ~ 10%** no Latvijas sabiedrības saražotās pievienotās vērtības.

Latvija ir viena no mežiem bagātākajām valstīm Eiropā, jo Latvijā meži klāj **3,3 milj. ha** teritorijas.

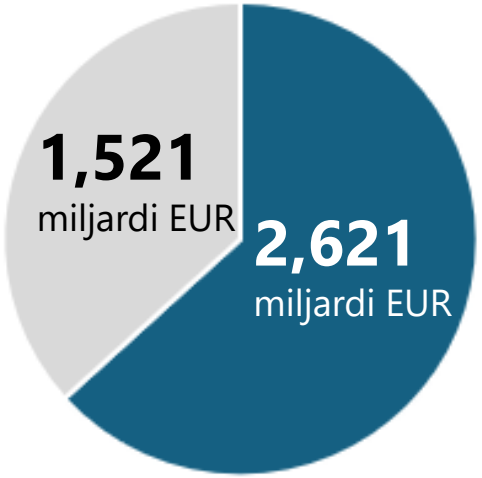

Meža pamatnostādņu mērķis

- ✓ Dokumenta mērķis ir **veicināt meža nozares**, kas ietver gan meža audzēšanu, gan tās gala rezultātu **efektīvu pielietošanu, attīstību**.
- ✓ Pamatnostādnēs ņemta vērā Latvijas ekonomiskā situācija, ko atspoguļo gan IKP uz iedzīvotāju, gan vidēja termiņa budžeta prognozes, un nepieciešamība **veicināt labklājību, balstoties uz vietējiem resursiem**.
- ✓ Ņemts vērā, ka eksistē citi stratēģiskās plānošanas dokumenti ar mežu saistītos aspektos, cenšoties **tos nedublēt**.

Nepieciešami 4,14 miljardi EUR izlīdzinātiem ES tiešmaksājumiem

- EK «iezīmētais» KLP finansējums = **2,621 miljardi EUR (63%)**
- Papildus nepieciešamais KLP finansējums

Kopā nepieciešami
4,14 miljardi EUR

Mērķis: pāriet no atbalsta politikas uz **izaugsmes politiku**

Lauksaimniecības izaugsmes plāns 2026 - 2036

MĒRĶIS
vīzija, stratēģija

→

RESURSS
īstenošana

→

REZULTĀTS
izmērāms

Mērķa gads: 2036

Konkurētspējīga, noturīga, inovatīva un sadarbībā balstīta lauksaimniecība

VĒSTURISKS SOLIS. Nozares PIRMO REIZI pašas izstrādā savas attīstības stratēģiju.

LATVIJAS LAUKSAIMNIECĪBA

SPĒKS RĪTDIENAS IZAUGSMEI

Zemkopības ministrija

IZMANTO SAVU POTENCIĀLU!

ZEME

TEHNOLOĢIJAS

KAPITĀLS

UZZINI VAIRĀK